

LIETUVOS RESPUBLIKOS INVESTICIJŲ ĮSTATYMAS

1999 m. liepos 7 d. Nr. VIII-1312
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato investavimo Lietuvos Respublikoje sąlygas, investuotojų teises ir investicijų apsaugos priemones visų rūšių investicijoms.

2. Investavimo į komercinius bankus, kitas kredito įstaigas, draudimo įmones bei kitas finansine veikla besiverčiančias įmones ypatumus nustato šių įmonių ir įstaigų veiklą reglamentuojantys Lietuvos Respublikos įstatymai.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Investicijos** – piniginės lėšos ir įstatymais bei kitais teisės aktais nustatyta tvarka įvertintas materialusis, nematerialusis ir finansinis turtas, kuris investuojamas siekiant iš investavimo objekto gauti pelno (pajamų), socialinį rezultatą (švietimo, kultūros, mokslo, sveikatos ir socialinės apsaugos bei kitose panašiose srityse) arba užtikrinti valstybės funkcijų įgyvendinimą.

2. **Reinvesticijos** – iš investicijų gauto pelno (pajamų) investicijos tame ūkio subjekte, kuriame šis pelnas (pajamos) buvo gautas.

3. **Investavimas** – šio įstatymo nustatytais būdais atliekami investuotojo veiksmai, kuriais jis įgyja nuosavybės teisę arba kreditoriaus reikalavimo teisę į investavimo objektą arba teisę šį objektą valdyti ir naudoti.

4. **Investuotojai** – Lietuvos Respublika bei užsienio valstybės, tarptautinės organizacijos, Lietuvos Respublikos ir užsienio juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka investuoja nuosavą, skolintą ar patikėjimo teise valdomą bei naudojamą turtą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-450](#), 2001-07-11, Žin., 2001, Nr. 64-2329 (2001-07-25), i. k. 10110101STA00IX-450

5. **Strateginis investuotojas** – investuotojas, su kuriuo Lietuvos Respublikos Vyriausybė arba jos įgaliota institucija šio įstatymo nustatyta tvarka sudaro investicijų sutartį.

6. **Investavimo objektas** – ūkio subjekto nuosavas kapitalas, visų rūšių vertybiniai popieriai, ilgalaikis materialusis turtas ir ilgalaikis nematerialusis turtas.

7. **Ūkio subjektai** – Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka įsteigtos visų rūšių ir nuosavybės formų įmonės, įstaigos bei organizacijos.

8. **Valstybės prioritetai** – svarbiausios valstybės ūkio plėtros, socialinės, gynybinės reikmės, kurias nustato Lietuvos Respublikos Seimas arba Vyriausybė.

9. **Valstybės investicijų programa** – valstybės investavimo strategiją nustatantis dokumentas, kuriame numatomos lėšos, reikalingos valstybės remiamų programų investiciniams projektams įgyvendinti, finansavimo šaltiniai ir šių investicinių projektų įgyvendinimo terminai.

10. **Investicijų projektas** – dokumentas, finansiškai (ekonomiškai), techniškai ir socialiai pagrindžiantis investavimo tikslus, įvertinantis investicijų grąžą (komercinis projektas) bei kitus efektyvumo rodiklius, nurodantis projekto įgyvendinimui reikalingas lėšas bei finansavimo šaltinius.

ir terminus.

11. Savivaldybės investuotojas – investuotojas, su kuriuo savivaldybė šio įstatymo nustatyta tvarka sudaro investicijų sutartį.

12. Plynas laukas – neužstatytas (neįrengtas) žemės sklypas

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [IX-1645](#), 2003-06-24, *Žin.*, 2003, Nr. 69-3119 (2003-07-10), i. k. 1031010ISTA0IX-1645

13. Investicijos į plyną lauką – investicijų rūšis, kai verslo tikslu investuojama į naujo statinio statybą ir įrengimą plyname lauke

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [IX-1645](#), 2003-06-24, *Žin.*, 2003, Nr. 69-3119 (2003-07-10), i. k. 1031010ISTA0IX-1645

14. Inovacija – naujų technologijų, idėjų, metodų kūrimas ir komercinis pritaikymas pateikiant rinkai naujus arba patobulintus produktus ir procesus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [IX-1645](#), 2003-06-24, *Žin.*, 2003, Nr. 69-3119 (2003-07-10), i. k. 1031010ISTA0IX-1645

15. Viešojo ir privataus sektorių partnerystė – valstybės arba savivaldybės institucijos ir privataus subjekto įstatymuose nustatyti bendradarbiavimo būdai, kuriais valstybės arba savivaldybės institucija perduoda jos funkcijoms priskirtą veiklą privačiam subjektui, o privatus subjektas investuoja į šią veiklą ir jai vykdyti reikalingą turtą, už tai gaudamas įstatymų nustatytą atlyginimą. Viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdus nustato šis, Lietuvos Respublikos koncesijų ir kiti įstatymai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-299](#), 2009-06-16, *Žin.*, 2009, Nr. 77-3164 (2009-06-30), i. k. 1091010ISTA00XI-299

16. Valdžios ir privataus subjektų partnerystė – viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdas, kai privatus subjektas valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartyje nustatytomis sąlygomis investuoja į valdžios subjekto funkcijoms priskirtas veiklos sritis ir šiai veiklai vykdyti reikalingą valstybės arba savivaldybės turtą ir vykdo tose srityse šiame įstatyme nustatytą veiklą, už kurią privačiam subjektui atlyginimą moka valdžios subjektas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-299](#), 2009-06-16, *Žin.*, 2009, Nr. 77-3164 (2009-06-30), i. k. 1091010ISTA00XI-299

17. Valdžios subjektas – savivaldybės tarybos sprendimu – savivaldybės vykdomoji institucija, kai privačiam subjektui perduodama savivaldybės funkcijoms priskirta veikla; Lietuvos Respublikos Vyriausybės sprendimu – įgaliota valstybės institucija ar įstaiga, kai privačiam subjektui perduodama centrinės valdžios funkcijoms priskirta veikla.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-299](#), 2009-06-16, *Žin.*, 2009, Nr. 77-3164 (2009-06-30), i. k. 1091010ISTA00XI-299

3 straipsnis. Investicijų rūšys

1. Investicijų rūšys pagal investuotojo įtaką ūkio subjektui:

1) tiesioginės investicijos – investicijos ūkio subjektui steigti bei įregistruoto ūkio subjekto kapitalui ar jo daliai įsigyti, taip pat reinvesticijos, paskolos ūkio subjektams, kuriuose investuotojui priklauso kapitalas ar jo dalis, subordinuotos paskolos, jei investuojama siekiant užmegzti arba palaikyti ilgalaikius tiesioginius investuotojo ir ūkio subjekto, į kurį investuojama, ryšius ir investuojant įsigyta kapitalo dalis suteikia investuotojui galimybę kontroliuoti arba daryti nemažą įtaką ūkio subjektui;

2) netiesioginės (portfelinės) investicijos – investicijos, jei investuojant įsigyta kapitalo dalis nesuteikia investuotojui galimybės daryti nemažą įtaką ūkio subjektui.

2. Investicijų rūšys pagal investuotojo nuolatinę buveinę (rezidavimą):

1) vidaus investicijos – Lietuvos valstybės, Lietuvos Respublikos fizinių ir juridinių asmenų investicijos Lietuvos Respublikoje;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-450](#), 2001-07-11, Žin., 2001, Nr. 64-2329 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA00IX-450

2) užsienio investicijos – užsienio valstybių, tarptautinių organizacijų, užsienio fizinių ir juridinių asmenų investicijos Lietuvos Respublikoje.

3. Investicijų rūšys pagal investuotojo statusą:

1) valstybės investicijos – investicijos valstybės poreikiams tenkinti nacionalinio biudžeto, valstybės (savivaldybių) fondų lėšomis, Lietuvos valstybės (savivaldybių) vardu gautomis paskolomis, valstybės (savivaldybių) įmonių lėšomis ir kitu valstybės (savivaldybių) turtu bei valstybės (savivaldybių) suteikiamomis paskolų garantijomis;

2) privačios investicijos – Lietuvos Respublikos ir užsienio privačios nuosavybės teisės subjektų investicijos;

3) užsienio valstybių ir tarptautinių organizacijų investicijos.

4. Investicijų rūšys pagal investavimo objektą:

1) kapitalo investicijos – investicijos ilgalaikiam materialiajam ir nematerialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti;

2) finansinės investicijos – visos investicijos, išskyrus nurodytas šios dalies 1 punkte.

4 straipsnis. Investavimo būdai

Investuotojai gali investuoti Lietuvos Respublikoje įstatymų nustatyta tvarka šiais būdais:

1) steigdami ūkio subjektą, įsigydami Lietuvos Respublikoje įregistruoto ūkio subjekto kapitalą ar jo dalį;

2) įsigydami visų rūšių vertybinius popierius;

3) sukurdami, įsigydami ilgalaikį turtą arba didindami jo vertę;

4) skolindami lėšas ar kitą turtą ūkio subjektams, kuriuose investuotojui priklauso kapitalo dalis, suteikianti jam galimybę kontroliuoti arba daryti nemažą įtaką ūkio subjektui;

5) vykdydami koncesijų, išperkamosios nuomos (lizingo) bei valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XI-299](#), 2009-06-16, Žin., 2009, Nr. 77-3164 (2009-06-30), i. k. 1091010ISTA00XI-299

ANTRASIS SKIRSNIS INVESTUOTOJŲ TEISĖS IR INVESTICIJŲ APSAUGA

5 straipsnis. Investuotojų teisės

1. Lietuvos ir užsienio investuotojams pagal šį ir kitus įstatymus užtikrinamos vienodos veiklos sąlygos. Investuotojų teisės ir teisėtus interesus gina Lietuvos Respublikos įstatymai.

2. Investuotojas turi teisę valdyti, naudotis ir disponuoti investavimo objektu Lietuvos Respublikoje, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais.

3. Investuotojas turi teisę jam nuosavybės teise priklausančią pelną (pajamas), Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka sumokėjęs mokesčius, konvertuoti į užsienio valiutą ir (ar) pervesti į užsienį be apribojimų.

4. Užsienio investuotojas piniginių įnašą į formuojamą ūkio subjekto kapitalą gali įnešti tiek užsienio, tiek Lietuvos nacionaline valiuta.

6 straipsnis. Investuotojų teisių garantijos

1. Valstybės ir savivaldos institucijos ir pareigūnai neturi teisės trukdyti investuotojams įstatymų nustatyta tvarka valdyti ir naudoti investavimo objektą ir juo disponuoti. Žala, padaryta investuotojui neteisėtais valstybės ar savivaldos institucijų bei jų pareigūnų veiksmais, atlyginama Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka.

2. Ginčai dėl investuotojo (investuotojų) teisių ir teisėtų interesų pažeidimo sprendžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka. Ginčus tarp užsienio investuotojo (investuotojų) ir Lietuvos Respublikos dėl jų teisių ir teisėtų interesų pažeidimo (investicinius ginčus) šalių

susitarimu nagrinėja Lietuvos Respublikos teismai, tarptautiniai arbitražai ar kitos institucijos.

3. Investiciniai ginčai taip pat sprendžiami atsižvelgiant į tarptautinių sutarčių nuostatas. Užsienio investuotojas (investuotojai) investicinių ginčų atvejais turi teisę tiesiogiai kreiptis į Tarptautinį investicinių ginčų sprendimo centrą.

7 straipsnis. Investicijų apsauga atlygintino paėmimo atveju

1. Investavimo objekto atlygintinas paėmimas galimas tik Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka ir tik visuomenės poreikiams, investuotojui (investuotojams) teisingai atlyginant Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Atlyginimo už paimtą investavimo objektą dydis nustatomas Lietuvos Respublikos turto ir verslo vertinimo pagrindų įstatymu ir kitais teisės aktais nustatyta tvarka ir turi atitikti jo rinkos vertę, buvusią prieš pat atlygintiną paėmimą arba prieš viešą paskelbimą apie tai, atsižvelgiant, kas pirmiau įvyksta (toliau – vertinimo dieną). Atlyginimas turi būti išmokamas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo investavimo objekto atlygintino paėmimo dienos Lietuvos nacionaline valiuta. Į atlyginimo sumą įskaičiuojamos palūkanos, lygios Vyriausybės vertybinių popierių, kurių trukmė iki vienerių metų, aukcionų, įvykusių praėjusį kalendorinį ketvirtį, metinės palūkanų normos aritmetiniam svertiniam vidurkiui per laikotarpį nuo investavimo objekto atlygintino paėmimo iki atlyginimo išmokėjimo dienos (toliau vėlavimo laikotarpiui).

3. Užsienio investuotojo prašymu atlyginimas jam išmokamas bet kuria užsienio valiuta, dėl kurios yra skelbiama Londono tarpbankinės rinkos skolinimosi palūkanų norma (LIBOR). Atlyginimo suma perskaičiuojama pagal Lietuvos banko skelbtą oficialų lito kursą užsienio valiutos atžvilgiu vertinimo dieną. Į atlyginimo sumą įskaičiuojamos palūkanos, lygios atlygintino paėmimo dieną skelbtai atitinkamos valiutos Londono tarpbankinės rinkos skolinimosi palūkanų normai (LIBOR), už laikotarpį, kurio trukmė artimiausia vėlavimo laikotarpiui. Atlyginimas be apribojimų gali būti pervedamas į užsienį.

TREČIASIS SKIRSNIS INVESTAVIMO YPATUMAI

8 straipsnis. Investavimo sritys

1. Investicijos Lietuvos Respublikoje leidžiamos į visas teisėtas komercines-ūkinės veiklas, atsižvelgiant į šio ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytus apribojimus.

2. Užsienio investicijos neleidžiamos į valstybės saugumo ir gynybos užtikrinimo veiklą (išskyrus investicijas iš Lietuvos pasirinktos europinės ir transatlantinės integracijos kriterijus atitinkančių ūkio subjektų, jei tam pritaria Valstybės gynimo taryba).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [VIII-1558](#), 2000-02-17, *Žin.*, 2000, Nr. 20-495 (2000-03-08), i. k. 1001010ISTAIII-1558

Nr. [IX-1665](#), 2003-07-01, *Žin.*, 2003, Nr. 73-3345 (2003-07-23), i. k. 1031010ISTA0IX-1665

3. Investuojant į steigiamą ūkio subjektą, kurio veikla pagal tą veiklos sritį reglamentuojančius įstatymus yra licencijuojama, ūkio subjektas savo veiklai privalo įsigyti licenciją įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2527](#), 2004-11-02, *Žin.*, 2004, Nr. 167-6106 (2004-11-17), i. k. 1041010ISTA0IX-2527

9 straipsnis. Investavimas laisvosiose ekonominėse zonose

Investavimo laisvosiose ekonominėse zonose ypatumus reglamentuoja Lietuvos Respublikos laisvųjų ekonominių zonų pagrindų įstatymas bei atskirų laisvųjų ekonominių zonų steigimo įstatymai.

10 straipsnis. Investavimas įsigyjant nekilnojamąjį turtą

1. Investuotojai Lietuvos Respublikoje turi teisę įsigyti nuosavybėn visų rūšių nekilnojamąjį turtą.

2. Lietuvos Respublikos juridiniams asmenims, užsienio fiziniams ir juridiniams asmenims investavimo įsigyjant nuosavybės žemę tvarką ir sąlygas nustato Lietuvos Respublikos Konstitucijos 47 straipsnio antroje dalyje numatyto žemės sklypų įsigijimo nuosavybės subjektų, tvarkos, sąlygų ir apribojimų konstitucinis įstatymas.

3. Investuotojai gali išsinuomoti valstybei nuosavybės teise priklausančius žemės sklypus Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-450](#), 2001-07-11, *Žin.*, 2001, Nr. 64-2329 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA00IX-450

4. Užsienio valstybės turi teisę įsigyti nuosavybės žemę Lietuvos Respublikos žemės sklypų įsigijimo ir nuomos užsienio valstybių diplomatinėms atstovybėms ir konsulinėms įstaigoms tvarkos bei sąlygų įstatymo nustatyta tvarka.

11 straipsnis. Investavimas gamtos ištekliams eksploatuoti

Investavimas į objektus, susijusius su valstybei išimtinę nuosavybės teise priklausančių gamtos išteklių eksploatavimu, galimas pagal Lietuvos Respublikos žemės gelmių ir kitus įstatymus.

KETVIRTASIS SKIRSNIS VALSTYBINĖ INVESTAVIMO POLITIKA

12 straipsnis. Valstybinė investicijų politika

1. Valstybė sudaro palankias sąlygas privačioms investicijoms bei užtikrina efektyvų valstybės lėšų, skirtų investicijoms, panaudojimą siekiant valstybės ekonominės ir socialinės plėtros.

2. Valstybė remia investicijas 13 straipsnyje nustatytais būdais, kai:

1) šio įstatymo 13 straipsnio 1 dalies 6 punkte nustatyta minimali kapitalo investicijų suma yra investuojama į priemones perspektyvių pramonės šakų įmonių technologijoms atnaujinti ir modernizuoti, šalies ekologiškai situacijai gerinti, smulkiam ir vidutiniam verslui plėtoti;

2) investuojama į plyną lauką;

3) investuojama į nebaigtus statyti pastatus (statinius), kurių negalima užbaigti dėl lėšų stokos ar kurie dėl užsitęsusio statybos proceso tampa nereikalingi (netinkami naudoti pagal paskirtį) valstybės (savivaldybių) institucijoms;

4) investuojama į problemines teritorijas (valstybės teritorijos dalis, kuriose yra specifinių socialinių ir ekonominių problemų, atitinkančių Vyriausybės nustatytus probleminių teritorijų kriterijus);

5) investuojama į laisvasias ekonomines zonas, mokslo ir technologijų parkus;

6) investuojama į inovacijas, žinių ekonomikos branduolius – klasterius (geografinės tarpusavyje sujungtas tam tikros srities įmonių ir institucijų santalkas).

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-1645](#), 2003-06-24, *Žin.*, 2003, Nr. 69-3119 (2003-07-10), i. k. 1031010ISTA0IX-1645

3. Valstybė, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytus parametrus, gali skirti lėšų bei suteikti paskolas ir paskolų garantijas investicijoms ūkio sektoriams restruktūrizuoti, ekonominiams bei socialiniams skirtumams tarp atskirų šalies regionų sumažinti, naujoms darbo vietoms kurti bei stichinių nelaimių padariniams likviduoti.

13 straipsnis. Investavimo skatinimas

1. Investavimas skatinamas šiais būdais:

1) investuotojams teikiamos mokesčių lengvatos, kurias nustato atitinkami mokesčių įstatymai;

2) darbuotojų perkvalifikavimo išlaidos iš dalies ar visiškai padengiamos Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-2364](#), 2004-07-15, *Žin.*, 2004, Nr. 124-4487 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2364

3) Lietuvos ir užsienio kreditoriams, suteikusiems paskolas investicijų projektams įgyvendinti, teikiamos valstybės (savivaldybių) garantijos Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka;

4) paskolų, skirtų ūkio subjektams investicijų projektams įgyvendinti, grąžinimą bankams gali užtikrinti Vyriausybės įsteigtų garantijų institucijų arba draudimo įmonių teikiamos garantijos arba šių paskolų draudimas;

5) dėl ne mažesnių kaip 200 mln. litų ir atitinkančių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytus kriterijus investicijų Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos iki 2001 m. rugsėjo 1 d. sudarytos su strateginiais investuotojais investicijų sutartys vykdomos pagal jose nustatytas specialias investavimo ir verslo sąlygas;

6) dėl ne mažesnių kaip 20 mln. litų, o rajonuose, kur nedarbo lygis didesnis už šalies vidurkį, oficialiai skelbiamą Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, dėl ne mažesnių kaip 5 mln. litų kapitalo investicijų Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija Lietuvos Respublikos civilinio kodekso nustatyta tvarka sudaro su investuotojais investicijų sutartis, kuriose nustatomos specialios investavimo ir verslo sąlygos;

7) investicijoms į savivaldybės infrastruktūrą, gamybos ar paslaugų sritį savivaldybė sudaro investicijų sutartis, atitinkančias savivaldybės tarybos nustatytus kriterijus. Specialios investavimo, verslo ar sklypo parinkimo sąlygos tokiose sutartyse nustatomos pagal savivaldybės kompetenciją;

8) Lietuvos Respublikos įstatymų nustatytais atvejais valstybinė žemė investuotojui išnuomojama ne aukciono būdu;

9) infrastruktūra (iki investuotojui suteikto sklypo ribų) sutvarkoma valstybės (savivaldybės) lėšomis Lietuvos Respublikos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-2364](#), 2004-07-15, *Žin.*, 2004, Nr. 124-4487 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2364

10) *neteko galios 2004-08-07.*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [IX-2364](#), 2004-07-15, *Žin.*, 2004, Nr. 124-4487 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2364

2. Investavimo skatinimo būdai taikomi tiek, kiek tai neprieštarauja Europos Sąjungos teisės aktams, reglamentuojantiems valstybės pagalbos teikimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [IX-2527](#), 2004-11-02, *Žin.*, 2004, Nr. 167-6106 (2004-11-17), i. k. 1041010ISTA0IX-2527

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [IX-1645](#), 2003-06-24, *Žin.*, 2003, Nr. 69-3119 (2003-07-10), i. k. 1031010ISTA0IX-1645

14 straipsnis. Valstybės investicijų reguliavimas

1. Valstybės investicijų politika formuojama Lietuvos Respublikos Vyriausybės veiklos programoje, valstybės remiamose programose, Valstybės investicijų bei Valstybės skolinimosi programose, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos ūkio ir ekonominės-socialinės raidos prognozes.

2. Valstybės investicijų programa sudaroma ne mažiau kaip trejiems metams. Lietuvos Respublikos Vyriausybė Valstybės investicijų programą teikia svarstyti ir tvirtinti Lietuvos Respublikos Seimui kartu su atitinkamų metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo projektu įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [VIII-1659](#), 2000-05-02, *Žin.*, 2000, Nr. 42-1187 (2000-05-24), i. k. 1001010ISTAI-1659

3. Lietuvos Respublikos Vyriausybė nustato valstybės lėšų, skirtų valstybės investicijoms, planavimo, tikslinimo, naudojimo, apskaitos bei kontrolės tvarką.

15 straipsnis. Tarptautinės sutartys

1. Užsienio investicijas Lietuvos Respublikoje ir Lietuvos Respublikos investuotojų investicijas užsienyje taip pat reglamentuoja dvišalės ir daugiašalės Lietuvos Respublikos sutartys dėl investicijų skatinimo ir apsaugos bei kitos tarptautinės sutartys.

2. Jeigu Lietuvos Respublikos Seimo ratifikuota tarptautinė sutartis nustato kitokias užsienio investicijų Lietuvos Respublikoje sąlygas negu šis įstatymas, taikomos tarptautinės sutarties normos.

KETVIRTASIS¹ SKIRSNIS

INVESTAVIMAS SUDARANT VALDŽIOS IR PRIVATAUS SUBJEKTŲ PARTNERYSTĖS SUTARTIS

15¹ straipsnis. Valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarties samprata

1. Pagal valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartį valdžios subjektas suteikia privačiam subjektui teisę vykdyti šio įstatymo 15² straipsnio 3 dalyje nustatytą veiklą, valdyti ir naudoti šiai veiklai vykdyti reikalingą valstybės arba savivaldybės turtą ir įsipareigoja mokėti privačiam subjektui atlyginimą už jo vykdomą veiklą, o privatus subjektas įsipareigoja vykdyti sutartyje nustatytą veiklą ir užtikrinti investicijas, kurių reikia šiai veiklai vykdyti ir jai vykdyti reikalingam turtui sukurti arba perduoto valdyti ir naudoti turto būklei pagerinti.

2. Valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarties šalimis gali būti:

- 1) valdžios subjektas – šio įstatymo 2 straipsnio 17 dalyje nurodyti subjektai;
- 2) privatus subjektas – bet kokios teisinės formos juridinis asmuo, viešasis juridinis asmuo, išskyrus viešąjį ir privatų juridinius asmenis, kurie Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo nustatyta tvarka priskiriami prie valdžios sektoriaus, arba tokių asmenų grupė, iš kurios, valdžios subjektui priėmus sprendimą sudaryti valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartį, gali būti reikalaujama įgyti tam tikrą teisinę formą. Privačiu subjektu gali būti ir užsienio juridinis asmuo arba kitas ūkio subjektas, įsteigtas pagal užsienio valstybės teisę ir neturintis juridinio asmens statuso, taip pat Lietuvos Respublikoje įsteigti Europos Sąjungos valstybėse narėse ir kitose Europos ekonominės erdvės valstybėse įsisteigusių įmonių filialai.

3. Valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis turi būti rašytinė, sudaroma ne trumpesniam kaip 3 metų ir ne ilgesniam kaip 25 metų laikotarpiui vadovaujantis Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu, Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu, šio skirsnio nuostatomis ir kitais teisės aktais. Kitos šio įstatymo nuostatos valdžios ir privataus subjektų partnerystei taikomos tiek, kiek neprieštarauja šiam skirsniui.

15² straipsnis. Valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarties sudarymo principai ir ypatumai

1. Valdžios ir privataus subjektų partnerystė taikoma, jeigu ji užtikrina efektyvų valstybės ir savivaldybės funkcijų įgyvendinimą, viešąjį interesą ir visuomenės poreikių tenkinimą.

2. Valdžios subjektas, prieš priimdamas sprendimą taikyti valdžios ir privataus subjektų partnerystę šiame įstatyme nustatytai veiklai vykdyti, privalo atlikti šios veiklos analizę, skaičiavimais pagrįsti šios partnerystės taikymo efektyvumą ir galimus trūkumus. Valdžios subjektas privalo įvertinti:

- 1) riziką, susijusią su veiklos perdavimu taikant valdžios ir privataus subjektų partnerystę;
- 2) valdžios ir privataus subjektų partnerystės ekonominius ir finansinius aspektus, palygindamas valdžios ir privataus subjektų partnerystės sąnaudas su sąnaudomis veiklą vykdant kitais įmanomais būdais;
- 3) valdžios ir privataus subjektų partnerystės naudą, palygindamas su nauda, gaunama taikant kitus įmanomus veiklos įgyvendinimo būdus, taip pat galimą žalą ir (arba) grėsmes ir jų įtaką visuomenės interesams;
- 4) turto, reikiamo valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartyje nustatytai veiklai vykdyti, įskaitant šiam turtui priskirtą žemės sklypą, teisinį statusą.

3. Pagal valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartį privačiam subjektui gali būti suteikta teisė vykdyti veiklą, susijusią su infrastruktūros, taip pat naujo arba jam perduoto valdyti ir naudoti valstybės ar savivaldybės turto projektavimu, statyba, rekonstravimu, remontu, atnaujinimu, valdymu, naudojimu ir priežiūra bei viešųjų paslaugų teikimu šiose srityse: transporto, švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, kultūros, turizmo, viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos ir kitose įstatymų nustatytoje valdžios subjekto veiklą ir funkcijas apimančiose srityse.

4. Valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarties galiojimo laikotarpiu valdžios subjektas gali perduoti privačiam subjektui patikėjimo teise pagal patikėjimo sutartį arba panaudos teise pagal panaudos sutartį valdyti ir naudoti valstybės arba savivaldybės nekilnojamąjį turtą ir kitą turtą, reikiamą valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartyje nustatyta veiklai vykdyti, išskyrus žemę. Nuosavybės teisė į perduotą valdyti ir naudoti valstybės arba savivaldybės turtą privačiam subjektui negali būti perduodama. Privatus subjektas šio turto negali naudoti valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartyje nenustatyta veiklai vykdyti.

5. Jeigu privatus subjektas pagal valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartį įsipareigoja sukurti naują turtą, šis turtas, pasibaigus sutarties galiojimui, nuosavybės teise perduodamas valstybei arba savivaldybei per valdžios subjektą. Jeigu valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartyje nustatyta veiklai vykdyti reikalinga perduoti valstybės arba savivaldybės nekilnojamajam turtui priskirtą arba naujam turtui sukurti reikalingą valstybinę arba savivaldybės žemę, ši žemė valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarties laikotarpiu privačiam subjektui išnuomojama be aukciono. Valstybinė arba savivaldybės žemė, reikalinga pagal valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartį naujam turtui sukurti arba užstatyta pagal šią sutartį naujai sukurtu turtu, partnerystės sutarties laikotarpiu privačiam subjektui negali būti parduodama ar kitaip perleidžiama.

6. Privatus subjektas visam sutarties galiojimo laikotarpiui privalo apdrausti sukurtą naują arba pagal valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartį valdžios subjekto jam perduotą valdyti ir naudoti valstybės arba savivaldybės turtą maksimalaus dydžio turto atkuriamosios vertės draudimu nuo visų galimų rizikos atvejų.

7. Pasibaigus valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarties galiojimui, pagal šią sutartį privataus subjekto naujai sukurtas ir (arba) valdytas ir naudotas valstybės arba savivaldybės turtas grąžinamas valstybei arba savivaldybei per valdžios subjektą. Grąžinamo turto būklės kiekybiniai ir kokybiniai reikalavimai turi būti nustatyti valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartyje.

8. Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

9. Sprendimą dėl valdžios ir privataus subjektų partnerystės, pagal kurią valstybė prisiima didesnius kaip 200 mln. litų turtinius įsipareigojimus (įskaitant galimą civilinę atsakomybę, atsirandančią pagal valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartį), priima Lietuvos Respublikos Seimas Lietuvos Respublikos Vyriausybės siūlymu.

10. Lėšos, reikalingos valdžios ir privataus subjektų partnerystės investicijų projektams įgyvendinti, gavus valstybės arba savivaldybių biudžetų projektus rengiančių institucijų išvadas, planuojamos vadovaujantis valstybės ir savivaldybių biudžetų rengimą, tvirtinimą ir vykdymą reglamentuojančiais teisės aktais.

11. Valstybės arba savivaldybės lėšų ir turto, reikalingų valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarčiai įgyvendinti, panaudojimą, taip pat valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarčių sudarymą ir įgyvendinimą teisės aktų nustatyta tvarka tikrina valstybės ir savivaldybės kontrolės institucijos.

12. Metodinę ir konsultacinę pagalbą rengiant ir įgyvendinant valdžios ir privataus subjektų partnerystės projektus teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotas viešasis juridinis asmuo, kurio funkcijas nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

13. Paslaugos ir darbai, kuriems sudaroma valdžios ir privataus subjekto partnerystės sutartis, perkami vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu.

15³ straipsnis. Valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutarties turinys

Valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartyje turi būti nustatyta:

- 1) privataus subjekto valdžios sektoriui vykdoma veikla, atliekamų darbų ir (arba) teikiamų paslaugų pobūdis ir mastas;
- 2) investicijų šaltiniai ir numatomas investicijų dydis;
- 3) sutarties terminas ir jo pratęsimo sąlygos, jeigu dėl jų buvo susitarta;
- 4) sutartyje nurodytų darbų atlikimo terminai, jų pratęsimo sąlygos, paslaugų teikimo pradžios terminas ir jo pratęsimo sąlygos, jeigu dėl jų buvo susitarta;
- 5) aplinkybės ir sąlygos, kurioms esant valdžios subjektas, siekdamas užtikrinti nenutrūkstamą paslaugų teikimą ir (arba) darbų atlikimą, gali laikinai perimti ir (arba) perduoti tretiesiems asmenims kurios nors privataus subjekto (kada sutartį vykdo asmenų grupė) prievolės įgyvendinimą, jeigu kuris nors iš sutartį vykdančios grupės asmenų laikinai negali vykdyti šios prievolės pagal sutartį;
- 6) sutarties šalių teisė naudoti savo teises pagal valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartį prievolių įvykdymui užtikrinti ir tokio naudojimo sąlygos;
- 7) privataus subjekto prievolių įvykdymo užtikrinimo būdai;
- 8) reikalavimas privačiam subjektui sudaryti jam perduoto valdyti ir naudoti valstybės ar savivaldybės turto arba naujai sukurtu turto draudimo sutartis;
- 9) privataus subjekto atsakomybė už trečiųjų juridinių asmenų prievolių įvykdymą, jeigu privatus subjektas įsipareigojimams pagal sutartį vykdyti pasitelkia trečiuosius asmenis;
- 10) sutarties šalių teisės į turtą, t. y. privačiam subjektui perduoto valdyti ir naudoti valstybės arba savivaldybės turto valdymo ir naudojimo sąlygos, taip pat privataus subjekto sukurtu naujo turto perdavimo valstybės arba savivaldybės nuosavybės sąlygos;
- 11) kokybiniai ir kiekybiniai (tinkamumo) reikalavimai turtui, nurodomam valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartyje, ir teikiamoms paslaugoms;
- 12) rizikos, susijusios su valdžios ir privataus subjektų sutartyje nustatytais šalių įsipareigojimais, pasidalijimas tarp sutarties šalių;
- 13) sutarties šalių atsiskaitymų ir mokėjimų tvarka ir sąlygos;
- 14) sutarties šalių civilinė atsakomybė už privalomųjų sutarties sąlygų nevykdymą;
- 15) valdžios subjekto teisė kontroliuoti privataus subjekto įsipareigojimų vykdymą, susitarimas dėl įsipareigojimų vykdymo vertinimo ir informacijos teikimo tvarka;
- 16) sutarties galiojimo laikotarpiu nenumatytų įvykių sprendimo tvarka;
- 17) sutarties keitimo, jei tokia galimybė buvo numatyta konkurso sąlygose, ir nutraukimo sąlygos;
- 18) ginčų sprendimo tvarka.

Papildyta skirsnio:

Nr. [XI-299](#), 2009-06-16, Žin., 2009, Nr. 77-3164 (2009-06-30), i. k. 1091010ISTA00XI-299

PENKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

16 straipsnis. Įstatymo, reglamentuojančio užsienio kapitalo investicijas, pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios Lietuvos Respublikos užsienio kapitalo investicijų Lietuvos Respublikoje įstatymą (Žin., 1995, Nr. [55-1351](#); 1996, Nr. [35-872](#), Nr. [71-1714](#); 1998, Nr. [90-2484](#), Nr. [99-2738](#)).

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1558](#), 2000-02-17, Žin., 2000, Nr. 20-495 (2000-03-08), i. k. 1001010ISTAI-1558

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [VIII-1659](#), 2000-05-02, Žin., 2000, Nr. 42-1187 (2000-05-24), i. k. 1001010ISTAI-1659

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 14 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-450](#), 2001-07-11, Žin., 2001, Nr. 64-2329 (2001-07-25), i. k. 1011010ISTA0IX-450

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 2, 3 ir 10 straipsnių pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1645](#), 2003-06-24, Žin., 2003, Nr. 69-3119 (2003-07-10), i. k. 1031010ISTA0IX-1645

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 2, 12, 13 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-1665](#), 2003-07-01, Žin., 2003, Nr. 73-3345 (2003-07-23), i. k. 1031010ISTA0IX-1665

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 8 straipsnio pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2364](#), 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 124-4487 (2004-08-07), i. k. 1041010ISTA0IX-2364

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 13 straipsnio pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2527](#), 2004-11-02, Žin., 2004, Nr. 167-6106 (2004-11-17), i. k. 1041010ISTA0IX-2527

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 8 ir 13 straipsnių pakeitimo įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-299](#), 2009-06-16, Žin., 2009, Nr. 77-3164 (2009-06-30), i. k. 1091010ISTA00XI-299

Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo 2, 4 straipsnių papildymo ir pakeitimo ir Įstatymo papildymo ketvirtuoju-1 skirsniu įstatymas